

Sygn. akt IV U 472/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2014r. w S.

odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 18 marca 2013 r. Nr (...)

w sprawie M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z dnia 13 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo ubezpieczonej do emerytury w okresie od 01 października 2011r. do 30 kwietnia 2012r. i ustala, że ubezpieczona M. C. ma prawo do wypłaty emerytury za okres od 01 października 2011r. do 30 kwietnia 2012r.;

II. przekazuje do rozpoznania organowi rentowemu wniosek ubezpieczonej M. C. o przyznanie odsetek za opóźnienie za okres wstrzymania wypłaty emerytury.

Sygn. akt: IV U 472/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 marca 2013r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.151§1 pkt 1 kpa odmówił uchylenia decyzji z dnia 13 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawieszała na podstawie art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo ubezpieczonej M. C. do emerytury za okres od 1 października 2011r. do 30 kwietnia 2012 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zawieszenie wypłaty emerytury na rzecz ubezpieczonej nastąpiło na podstawie przepisów powyższych ustaw. Dnia 13 grudnia 2012 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 01.10.2011 r. do 30.04.2012 r. Decyzją z 29 maja 2012 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury od 01.05.2012 r. z uwagi na rozwiązanie przez ubezpieczoną stosunku pracy.

Organ rentowy wskazał, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. stwierdzający niekonstytucyjność przepisów stanowiących podstawę tego zawieszenia wszedł w życie z dniem jego ogłoszenia, tj. z dniem 22 listopada 2012r. i począwszy od tego dnia niekonstytucyjne przepisy utraciły moc prawną. Oznacza to, że wyrok Trybunału nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem jego ogłoszenia, tj. 22 listopada 2012r. okresem zawieszenia emerytur na podstawie art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a to powoduje, że nie ma podstaw do wypłaty na rzecz ubezpieczonej emerytury za okres od chwili zawieszenia wypłaty, tj. od 1 października 2011r. do chwili podjęcia wypłaty, tj. do 30 kwietnia 2012r.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona M. C. wnosząc o jej zmianę zaskarżonej decyzji i poprzedzającej jej decyzji z dnia 13 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawieszona prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r. oraz nakazanie organowi rentowemu wypłaty przysługującej jej emerytury poczynając od 1 października 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami od każdej zaległej raty od dnia wymagalności do dnia zapłaty. W uzasadnieniu stanowiska powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. sygn. akt K 2/12, który stwierdził, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych utracił moc prawną, a w związku z tym utraciły moc prawną decyzje wydawane na podstawie wskazanych przepisów (k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie na k.3).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 13 marca 2009 r. M. C. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Pozostawała wówczas w zatrudnieniu w Urzędzie Gminy S. (wniosek o emeryturę k.1-3 akt emerytalnych). Decyzją z 18 marca 2009 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej poczynając od 1 marca 2009 r. emeryturę. Wypłata świadczenia była kontynuowana do 30 września 2011r. (decyzja z 18 marca 2009r. o przyznaniu emerytury k.35 akt emerytalnych). Decyzją z 13 października 2011r. organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury na rzecz ubezpieczonej od 1 października 2011r. w związku z kontynuowaniem przez nią zatrudnienia (decyzja z 13 października 2011r. o zawieszeniu wypłaty emerytury k.114 akt organu rentowego).

Dnia 28 maja 2012 r. ubezpieczona złożyła wniosek do organu rentowego o podjęcie wypłaty zawieszonych emerytur w związku z rozwiązaniem stosunku pracy (wniosek k. 129).

Decyzją z dnia 29 maja 2012 r. organ rentowy podjął wypłatę zawieszonych emerytur od dnia 01 maja 2012 r. (decyzja z dnia 29.05.2012 r. –k. 135 akt emerytalnych).

W dniu 13 grudnia 2012 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę zawieszonych emerytur od 1 października 2011r. do 30 kwietnia 2012 r. wraz z odsetkami powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. (wniosek ubezpieczonej – k.158 akt emerytalnych)

Decyzją z 18 marca 2013r. organ rentowy odmówił uchylecia decyzji z 13 października 2011r. w części zawieszającej wypłatę emerytury ubezpieczonej od 1 października 2011r. do 30 kwietnia 2012r. i wypłaty emerytury za ten okres (decyzja z 18 marca 2013r. – k. 15 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. C. zasługuje na uwzględnienie.

Skarżąca wystąpiła o wypłatę na jej rzecz emerytury za okres od 1 października 2011r. do 30 kwietnia 2012 r., w którym wypłata ta była zawieszona. W stanowiącym podstawę wniosku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. Trybunał stwierdził, że art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych

oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz.1726 ze zm.) w związku z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), dodanym przez art.6 pkt 2 w/w ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Skutki zakresowej niekonstytucyjności przedmiotowego art. 28 są takie, iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił on moc w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r. lub przed 8 stycznia 2009 r. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 czerwca 2013 r. w sprawie III AUa 151/13).

Bezspornym w przedmiotowej sprawie jest to, iż ubezpieczona należy do kręgu osób, które prawo do emerytury nabyły właśnie w przedziale czasowym od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. kiedy to nie było obowiązku rozwiązywania stosunku pracy.

Przedstawione wyżej ustalenia pokazują, że przyczyną zawieszenia wypłaty emerytury na rzecz ubezpieczonej decyzją z 13 października 2011r. były wskazane wyżej uregulowania, tj. przepis art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. w zw. z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W chwili przyznania ubezpieczonej emerytury, tj. w dniu 1 marca 2009r. nie obowiązywał przepis art.103a ustawy emerytalnej „nie pozwalający” - pod rygorem zawieszenia prawa do emerytury - łączyć wypłatę świadczenia emerytalnego z uzyskiwaniem przychodu z tytułu zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Powyższe pozwalało ubezpieczonej pobierać emeryturę obok wynagrodzenia za pracę aż do 1 października 2011r., kiedy to na mocy niezgodnego z Konstytucją przepisu art.28 w/w ustawy z 16 grudnia 2010r. organ rentowy dokonał zawieszenia wypłaty emerytury stosując przepis art.103a ustawy emerytalnej dodany do niej z dniem 1 stycznia 2011r.

W ocenie Sądu zastosowanie do skarżącej niezgodnych z ustawą zasadniczą przepisów ustawy stanowiących podstawę wydania przez organ rentowy decyzji z 13 października 2011r. uzasadniało wniosek ubezpieczonej o wypłatę na jej rzecz emerytury za okres od 1 października 2011r., tj. od daty zawieszenia wypłaty świadczenia do 30 kwietnia 2012 r., po którym organ rentowy podjął wypłatę świadczenia na rzecz skarżącej. Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie uzasadnia wypłaty świadczeń, które podlegały zawieszeniu, przed datą 22 listopada 2012r., czyli przed dniem ogłoszenia wyroku Trybunału, który to dzień zgodnie z art.190 ust.3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 78, poz.483 ze zm.) jest dniem wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. W świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Utrata mocy obowiązującej przepisu z powodu jego niezgodności z Konstytucją co do zasady winna oznaczać, że przepis ten nie może być stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. Wyrok zatem Trybunału ma generalnie skutki retroaktywne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyraźnie przeważa pogląd o skuteczności ex tunc wyroków Trybunału Konstytucyjnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 99/06, OSNC 2007, Nr 6, poz. 79, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., III ZP 30/00, OSNP 2001, Nr 23, poz. 685, z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, Nr 9, poz. 136, z dnia 23 stycznia 2004 r., III CZP 112/03, OSNC 2005, Nr 4, poz. 61, z dnia 23 czerwca 2005 r., III CZP 35/05, OSNC 2006, Nr 5, poz. 81).

W przypadku skarżącej do zawieszenia wypłaty emerytury doszło przed utratą mocy obowiązującej przez wskazane przepisy. Należy zauważyć, że skarżąca nie wystąpiła o wypłatę emerytury (przyznanie emerytury) za okres wsteczny,

ale o realizację świadczenia, do którego prawo nabyła z dniem 1 marca 2009 r. co organ rentowy potwierdził wydając decyzję z 18 marca 2009 r. o przyznaniu świadczenia (k.35 akt emerytalnych).

W tym miejscu należy również wskazać, iż na tle utraty mocy przez art. 28 wspomnianej wyżej ustawy pojawiły się orzeczenia jednoznacznie przyjmujące skutek retroaktywny wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., a zatem uzasadniające wypłatę świadczenia za okres od 1 października 2011 r., czyli za okres sprzed utraty mocy przez niekonstytucyjny przepis 28 w/w ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r. sygn. akt I UK 519/12 niepubl.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 lutego 2013 r. III AUa 41/13 LEX nr 1280645).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z 13 października 2011r. w części, w jakiej dotyczy ona zawieszenia wypłaty emerytury za okres 1 października 2011r. do 30 kwietnia 2012r. i ustalił, że M. C. przysługuje prawo do wypłaty emerytury za wskazany okres.

Odnosząc się do wniosku ubezpieczonej zawartego w odwołaniu o przyznanie odsetek od zawieszonych emerytur to wniosek ten na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., został przekazany do rozpoznania organowi rentowemu jako nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem nie jest dopuszczalne dochodzenie przed Sądem świadczenia z ubezpieczenia społecznego, które nie było przedmiotem decyzji organu rentowego (wyrok SN z dnia 23 listopada 1999 r. II UKN 204/99 OSNP 2001/5/169).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.